

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členov senátu JUDr. Lubice Filovej a JUDr. Márie Usačevovej v právnej veci žalobkyne: **Všeobecná zdravotná poisťovňa, a.s.**, Mamateyova 17, Bratislava, proti žalovanému: **Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou**, Grösslingova č. 5, Bratislava, za účasti: **M. G.**, R. X., P. X., Č. R., o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného číslo PV 401/02714/2007/R zo dňa 10. júna 2009, na odvolanie žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 23. novembra 2010, č. k. 3S 148/2009-45, jednohlasne, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 23. novembra 2010, č. k. 3S 148/2009-45, **p o t v r d z u j e .**

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 23. novembra 2010, č. k. 3S 148/2009-45, zamietol žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného z 10. júna 2009, č. PV 401/02714/2007/R, ktorým žalovaný vyhovel rozkladu účastníka konania M. G. (ďalej iba platiteľ poisťného) a podľa § 59 ods. 2 Správneho poriadku zmenil platobný výmer č. PV 401/02714/2007 zo dňa 11. januára 2008, vydaný Úradom, pobočkou Nové Zámky z dôvodu porušenia povinnosti ustanovenej v § 16 ods. 3 zákona č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom

poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení neskorších predpisov (ďalej iba „zákon č. 273/1994 Z. z.“) tak, že celkovú pôvodne vyčíslenú dlžnú sumu poplatku z omeškania vo výške 731,02 € za obdobia 10/1995 -11/1995 a 9/1997 - 5/2008 zmenil na sumu 537,80 € za obdobie 11/1997 – 5/2008 a podľa § 31 ods. 2 Správneho poriadku ponechal bezo zmeny náhradu trov konania vo výške 8,29 Eur. O náhrade trov konania krajský súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 O.s.p. tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal.

Z odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu vyplýva, že predmetom rozhodnutia žalovaného bolo zaplatenie poplatku z omeškania z titulu neodvedeného poistného na zdravotné poistenie platiteľom poistného za obdobia 10/1995 -11/1995 a 9/1997 - 5/2008. Krajský súd konštatoval, že žalovaný druhostupňový správny orgán správne postupoval, keď nepoužil ustanovenia zákona č. 273/1994 Z. z., ktorý v čase rozhodovania o právnom nároku žalobcu bol už zrušený zákonom č. 581/2004 Z. z. a postupoval podľa spoločných a prechodných ustanovení zákona č. 580/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov, konkrétne podľa § 32 ods. 1, ktorý upravuje premlčanie nároku zdravotnej poisťovne na predmetné plnenie bez ohľadu na nesplnenie oznamovacej povinnosti, uvedenej v § 21 ods. 2 zákona č. 273/1994 Z. z. Krajský súd mal za preukázané, že žalobkyňa si uplatnila nárok na poplatok z omeškania vo výške 0,2 % z titulu neodvedenia zdravotného poistenia podaním návrhu, ktorý bol, doručený prvostupňovému správne mu orgánu 16. novembra 2007; pohľadávky zdravotnej poisťovne za obdobia 10/1995 - 11/1995 a 9/1997 - 10/1997 už boli v súlade s § 32 ods. 1 zákona č. 580/2004 Z. z. premlčané, z ktorého dôvodu bol postup žalovaného zákonný a napadnuté rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonom.

Žalobkyňa podala proti rozsudku krajského súdu v zákonnej lehote odvolanie a navrhla, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Uviedla, že sa pridrižiava vyjadrení uvedených v žalobnom návrhu zo dňa 27. júla 2009, pričom poukázala hlavne na nesplnenie oznamovacej povinnosti v lehote 8 dní zo strany povinného tak, ako mu to vyplývalo zo zákona č. 273/1994 Z. z. účinného v čase vzniku tejto povinnosti. Namietala, že vec bola nesprávne právne posúdená, pretože podľa jej názoru zákon č. 580/2004 Z. z. v prechodnom ustanovení § 32 ods. 1 upravuje plynutie premlčacej doby bez toho, aby boli riešené dôsledky nesplnenia oznamovacej povinnosti v súvislosti s plynutím premlčacej doby. Z toho dôvodu bola ukrátená na svojich právach, ktoré jej vznikli za účinnosti skoršieho právneho predpisu (nepravá retroaktivita), pričom pri neskúmaní

splnenia oznamovacej povinnosti by mali zdravotné poisťovne obmedzenú možnosť vymáhať poisťné, čo by viedlo k zhoršeniu právneho postavenia žalobkyne. Inštitút nepravej retroaktivity podľa jej názoru slúži na zabezpečenie princípov kontinuity a stability spoločenských vzťahov a ich právnych úprav, aby nevznikalo právne vákuum. V danom prípade zákonodarca vytvoril stav právnej neistoty, ktorý trval do 31. decembra 2008, t.j. do účinnosti zákona č. 581/2004 Z. z. konkrétne ustanovenia § 85h, účinného od 1. januára 2009, čím nastala vágnosť a interpretačná nejasnosť. Posudzovanie konfliktu intertemporality by sa malo riadiť hľadiskom proporcionality a malo by viesť k záveru o takom spôsobe legislatívneho riešenia časového stretu právnych úprav, ktoré by nenarušili princíp právnej istoty, ako i princíp rovnosti, ale ich primeraným spôsobom vyvažovali. V tejto súvislosti poukázala tiež na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9Sžso/65/2008 z 30. októbra 2008.

Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu poukázal na skutočnosť, že v danej veci rozhodoval za účinnosti zákona č. 580/2004 Z. z., lebo zákon č. 273/1994 Z. z. bol zrušený a tým aj jeho ustanovenie § 21 ods. 2. V zmysle § 32 ods. 1 zákona č. 580/2004 Z. z., ktorý presne a jasne stanovil podmienky premlčania nároku zdravotnej poisťovne pri uplatňovaní pohľadávok za obdobie od 1. januára 1995 do 31. decembra 2004 preto žalovaný prihladol na vznesenú námietku premlčania. Súčasne poukázal na to, že namietaný rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 9Sžso/65/2008 sa týka ustanovenia § 84 zákona č. 581/2004 Z. z. o zdravotných poisťovniach, dohľade nad zdravotnou starostlivosťou a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a kompetencie žalovaného rozhodovať o mimoriadnych opravných prostriedkoch proti právoplatným rozhodnutiam zdravotnej poisťovne, vydaným do jej transformácie na akciovú spoločnosť. Z týchto dôvodov žiadal napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave ako vecne správny potvrdiť.

Platiteľ poisťného ako vedľajší účastník uviedol, že rozhodnutie súdu prvého stupňa považuje za správne a v súlade so zákonom a navrhol, aby odvolací súd odvolanie žalobkyne zamietol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10, § 246c a § 250ja O.s.p. preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v rozsahu odvolania a v medziach žaloby bez pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne nie je dôvodné.

Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 273/1994 Z. z. poistné za príslušný kalendárny mesiac je splatné do ôsmeho dňa po uplynutí tohto mesiaca.

Podľa § 32 ods.1 zákona č. 580/2004 Z. z. na poistné, poplatky z omeškania, poplatky za nesplnenie oznamovacej povinnosti a pokuty, ktoré bol platiteľ povinný uhradiť do účinnosti tohto zákona, sa vzťahuje desaťročná premlčacia lehota takto:

- a) na poistné odo dňa splatnosti,
- b) na poplatky z omeškania odo dňa nároku zdravotnej poisťovne na predpísanie poplatkov z omeškania,
- c) na poplatky za nesplnenie oznamovacej povinnosti od posledného dňa, keď mohla byť oznamovacia povinnosť riadne splnená,
- d) na pokuty odo dňa nesplnenia povinnosti.

Žalobkyňa doručila Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou pobočka Nové Zámky dňa 16. novembra 2007 návrh na vydanie rozhodnutia platobným výmerom z titulu pohľadávky na poistnom – poplatku z omeškania vo výške 0,2 % z dlžnej sumy poistného na zdravotné poistenie (3207,00 Sk) v sume 731,02 Eur (22 023,00 Sk) a trovy konania v sume 8,29 Eur (250,00 Sk) z dôvodu, že platiteľ poistného nezaplatil riadne a včas poistné na zdravotné poistenie za obdobie 10/1995 -11/1995 a 9/1997 - 5/2008. O návrhu rozhodol Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, pobočka Nové Zámky platobným výmerom č. PV 401/02714/2007 z 11. januára 2008. Platiteľ poistného následne vzniesol v správnom konaní námietku premlčania, ktorej druhostupňový správny orgán čiastočne vyhovel.

Sporným medzi účastníkmi bol výklad prechodného ustanovenia § 32 ods. 1 zákona č. 580/2004 Z. z.

Odvolaací súd poznamenáva, že žalovaný správne rozhodoval podľa platného a účinného zákona č. 580/2004 Z. z., pretože zákon č. 273/1994 Z. z. bol zrušený zákonom č. 581/2004 Z. z. o zdravotných poisťovniach, dohľade nad zdravotnou starostlivosťou a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Ak zdravotnej poisťovni vznikol nárok na poistné podľa predošlej právnej úpravy, tento nárok jej nezanikol.

Zákon č. 580/2004 Z. z. v časti spoločné a prechodné ustanovenia nanovo upravil premlčaciu dobu, a preto žalovaný nemohol prihliadnuť na už zrušený § 21 ods. 2 zákona č. 273/1994 Z. z., v ktorom bolo osobitne upravené premlčanie v prípade nesplnenia oznamovacej povinnosti. Ak podľa novej právnej úpravy na poplatok z omeškania, ktorý bol platiteľ povinný uhradiť do účinnosti nového zákona, sa vzťahuje nová premlčacia doba, potom na jej plynutie nemá žiadny vplyv splnenie alebo nesplnenie oznamovacej povinnosti. Uplynutím tejto novo upravenej premlčacej lehoty dôjde k premlčaniu bez ohľadu na to, či platiteľ splnil, alebo nesplnil oznamovaciu povinnosť.

Aj podľa názoru odvolacieho súdu sú pohľadávky žalobkyne na poistnom za obdobie od 10/1995 - 11/1995 a 9/1997 - 10/1997 premlčané vzhľadom na uplynutie 10-ročnej premlčacej doby v zmysle § 32 ods. 1 písm. b/ zákona č. 580/2004 Z. z., keďže žalobkyňa uplatnila nárok na predpísanie poplatku z omeškania podaním návrhu, doručeným úradu až dňa 16. novembra 2007.

Pokiaľ žalobkyňa poukazovala na § 85h ods. 1 a 2 zákona č. 581/2004 Z. z. a na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9Sžso/65/2008, v tejto súvislosti odvolací súd poznamenáva, že ani uvádzané ustanovenie zákona, ale ani citované rozhodnutie najvyššieho súdu nepodporujú tvrdenia žalobkyne, pretože sa netýkajú premlčania pohľadávok vo veciach zdravotného poistenia.

Je nepochybné, že právne vzťahy zo zdravotného poistenia patria do oblasti práva verejného. V ustanovení § 32 ods. 1 zákona č. 580/2004 Z. z. je okrem poplatkov z omeškania upravené tiež premlčanie poistného, poplatkov za nesplnenie oznamovacej povinnosti a pokút, ktoré sú dôsledkom porušenia právnej povinnosti zo strany určitého subjektu, teda majú nesporné sankčný charakter. Preto je nevyhnutné pri ich ukladaní, resp. uplatňovaní, dodržiavať aj zásady platné pre správne trestanie. Podľa týchto zásad sa nový právny predpis môže použiť len vtedy, ak to zákon výslovne ustanovuje, alebo ak je to pre účastníka (platiteľa poistného) výhodnejšie.

V danom prípade je preto správnosť postupu ako aj správnosť výkladu novej právnej normy nepochybná a žalobkyňa ako vykonávateľka verejného zdravotného poistenia sa preto nemôže dovolávať toho, že bola novou právnou úpravou ukrátená.

Z uvedených dôvodov odvolací súd považoval rozhodnutie žalovaného za zákonné a preto rozsudok Krajského súdu v Bratislave podľa § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol tak ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo žalobkyňa nebola v odvolacom konaní úspešná a žalovanému v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli (§ 250k ods. 1 a § 246c O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 a ods. 2 O.s.p.

Poučenie: Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 29. februára 2012

JUDr. Viera Nevedelová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :
Dagmar Bartalská